

2022-09-15

Myndigheten för yrkeshögskolan
Diarienumr 2022/1412

Remissvar på förslag från Myndigheten för yrkeshögskolan gällande föreskrifter om utbildningar inom yrkeshögskolan med inriktning socialpedagog

Bakgrund

Socialpedagoger arbetar främst inom hem för vård eller boende (HVB), men även inom stödboende, kriminalvård och skolan. Det saknas idag föreskrifter som reglerar utbildningarna till socialpedagog. Myndigheten för yrkeshögskolan har tagit fram ett förslag till föreskrifter som reglerar de utbildningar med inriktning mot socialpedagog som ges inom ramen för yrkeshögskolan. Myndigheten konstaterar att personalen är den största och viktigaste tillgången för vården på HVB-hem och att rätt kompetens därför är avgörande för att vården ska hålla kvalitet sett till val och utförande av behandlingsmetoder. Flera statliga utredningar har påvisat att det finns risk för otillräcklig kvalitet på vården som en följd av bristande kompetens hos personalen. Myndigheten bedömer att en likvärdig utbildning över hela landet förenklar arbetsgivarnas rekrytering av personal och att en likvärdig utbildning underlättar utformandet av ytterligare specialiserande utbildningar när kunskapsbasen är densamma. Även arbetet med att skapa ett väl utformat team med olika yrkesroller som kompletterar varandra blir enklare med reglerat utbildningsinnehåll.

I förslaget till föreskrift anges att utbildningen ska omfatta 400 yrkeshögskolepoäng vilket motsvarar två års studier. Vidare ska utbildningen ge kunskaper i bland annat socialrätt, psykisk ohälsa, psykiska funktionsnedsättningar och beroendeproblematik, olika perspektiv i det socialpedagogiska arbetet, samband mellan uppväxtmiljö och socialt utanförskap, vägar till och ur en kriminell livsstil, vårdkedjor och samverkan inom det sociala arbetsfältet, metoder inom det socialpedagogiska arbetet samt kommunikation och samtalsmetodik.

Visions synpunkter

Vision organiserar en stor andel av socialtjänstens medarbetare varav ett stort antal är socialpedagoger och behandlingsassistenter. Därför är dessa föreskrifter av relevans för en stor del av Visions medlemmar. Vision anser att föreskrifter generellt utgör ett viktigt stöd för huvudmännen i utformningen och planeringen av verksamheten. Vision välkomnar därför att föreskrifter tas fram gällande utbildningen till socialpedagog och instämmer i myndighetens bedömning att personalen är den viktigaste tillgången i dessa typer av verksamheter. Vision delar också uppfattningen att föreskrifter gällande utbildning med inriktning mot socialpedagog

ger en nationell likvärdighet och förutsägbarhet kring utbildningens innehåll och de kunskaper och färdigheter den kan antas ge. Vision vill dock tillägga att när otillräcklig kvalitet upptäcks inom socialtjänsten handlar det inte enbart om medarbetarnas bristande kompetens. Organisatoriska frågor så som matchning mellan individens behov och val av insats, bemanning, ledarskap, resurser och samverkan är också viktiga att granska och åtgärda i de fall brister uppstår.

Vision har inget att invända på de krav på vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser som myndigheten föreslår att utbildningen ska ge. Däremot saknas tillräckligt fokus på kunskap inom det förebyggande arbetet. Om förslaget på ny socialtjänstlag genomförs kommer det innebära en omställning för det sociala arbetet att arbeta mer inriktat på att förebygga social problematik än vad som görs idag. Då bör yrkesrollen socialpedagog bli efterfrågad inom det förebyggande arbetet och kompetens inom det förebyggande arbetsfältet behöver därmed ingå i utbildningen. Vision anser därmed också att föreskrifterna har för stor slagsida mot att socialpedagoger främst ska arbeta inom HVB-hem. Det är angeläget att socialpedagoger har kompetens för och efterfrågas till att arbeta i det proaktiva arbetet med föräldrar, barn, unga och vuxna innan sociala problem uppstår. Ett annat kunskapsområde Vision saknar i föreskrifterna är våld i nära relation och övergrepp. Vision saknar även tydligare krav på kunskap, färdigheter och kompetenser som handlar om att förebygga och hantera hot- och våldssituationer. I en underökning bland Visions medlemmar inom socialt arbete framkommer att behandlingspersonal inom HVB och stödboende är den yrkesgrupp som i högst omfattning utsätts för hot och/eller våld. Hela 64 procent av behandlingspersonal på HVB och stödboende som ingick i undersökningen hade under en period av 12 månader utsatts för detta en eller flera gånger med anledning av sin yrkesutövning. Även om förklaringarna till det är många så som att man arbetar med utsatta individer, ibland under tvång, och att bemanningen i vissa fall brister så är det viktigt med kunskap om hur dessa situationer kan förebyggas och hur man agerar om de uppstår.

Sammantaget så välkomnar Vision i stor sett förslaget till föreskrifter, med hänsyn till ovan nämnda synpunkter. Vision vill dock se att samtliga anordnare av utbildningar till socialpedagog omfattades av motsvarande krav på utbildningens omfattning och innehåll.

Vision vill även se höjda kompetenskrav inom HVB och stödboende så att all personal som arbetar med behandling, vård eller omsorg i dessa verksamheter har minst en två-årig eftergymnasial utbildning med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap. Det är då angeläget att övergångslösningar finns på plats för befintlig obehörig personal. Det kan t.ex. handla om en längre övergångsperiod med möjlighet att vidareutbilda sig inom ramen för omställningsstudiestödet.

Veronica Magnusson, förbundsordförande Vision